

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ОНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ, ФОРМ ТА
МЕТОДІВ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ
В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ**

Збірник наукових праць

pdfelement

Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету

Випуск 4 (47)

Заснований в 1996 році

Рівне – 2012

ББК 74.20

О - 59

УДК: 37: 371: 372: 373: 374: 376: 378: 379

Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Збірник наукових праць.

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск 4 (47). — Рівне: РДГУ, 2012. — 242 с.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем підготовки педагогічних кадрів для дошкільної освіти за матеріалами доповідей міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми підготовки педагогічних кадрів для дошкільної освіти», проведеної Рівненським державним гуманітарним університетом спільно з Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України, Педагогічним університетом імені комісії народної освіти (Краків, Польща), Інститутом психології імені Л. С. Віготського Російського державного гуманітарного університету (Москва, Росія), Білоруським педагогічним університетом імені Максима Танка (Мінськ, Білорусь), Бельцьким державним педагогічним університетом імені Алеко Руссо (Бельці, Молдова), факультетом дошкільного виховання та освіти дорослих Дебреценського університету (Гайдубесермень, Угорщина), Кременецьким обласним гуманітарно-педагогічним інститутом імені Тараса Шевченка.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників дошкільних і загальноосвітніх навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Пальчевський Степан Сергійович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступник головного редактора:

Янцур Микола Сергійович – кандидат педагогічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Бех Іван Дмитрович – доктор психологічних наук, професор, дійсний член НАПН України (Інститут проблем виховання АПН України);

Безкоровайна Ольга Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Вербець Владислав Володимирович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Воробійов Анатолій Миколайович – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Дем'янчук Анатолій Степанович – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АНВШ України (Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. академіка Степана Дем'янчука);

Карпенчук Світлана Григорівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Коваль Ганна Петрівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Литвиненко Світлана Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Лісова Світлана Валеріївна – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АПСН (Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. академіка Степана Дем'янчука);

Малафійк Іван Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Петренко Оксана Борисівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Поніманська Тамара Іллівна – кандидат педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Руденко Володимир Миколайович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський інститут слов'янознавства Київського славістичного університету);

Тищук Віталій Іванович – кандидат педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ямницький Вадим Маркович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 1 від 31.08.2012 р.).

Збірник затверджений ВАК України як наукове фахове видання, в якому можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора і кандидата наук з педагогіки (постанова Президії ВАК України №1-05/7 від 9.06.1999 р. та додатки до постанови ВАК України від 11.10.2000 р. № 1 – 03/8 і від 30.03.2011 р. № 1 – 05/3).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет

ISBN 966 — 7281 — 09 — 06.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2012

Ключевые слова: воспитание, студенческая молодежь, здоровый образ жизни, личностные компетенции.

The summary. The theoretical and practical aspects of forming of healthy way of life of future specialists are considered in the article. Attention is accented on that in educational establishments one of basic educate tasks is creation of prophylactic work with determination of priority directions in relation to the healthy way of life and forestalling of HIV infections with obligatory forming in the young people of the proper personality jurisdictions.

Key words: education, student, healthy way of life, personality jurisdictions.

Одержано редакцією 04.09.2012р.

УДК: 373.2: 004

Т. О. ПАВЛЮК

ЗАСОБИ ТА МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ ЕЛЕМЕНТАРНИХ МАТЕМАТИЧНИХ УЯВЛЕНЬ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Резюме. У статті здійснено аналіз досліджень із проблеми формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку. Виокремлено засоби та методи навчання дошкільників математики.

Ключові слова: дитина дошкільного віку, дошкільний навчальний заклад, математика, математичні уявлення, засоби, методи.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язку з важливими науковими чи практичними завданнями. Завданням сучасної дошкільної освіти є не просто засвоєння дитиною знань, а її розумовий розвиток. Він дозволяє сформувати в дошкільника пізнавальний інтерес, уміння логічно мислити, аналізувати, систематизувати, узагальнювати, доводити та висловлювати власні думки. Математичний розвиток дитини дошкільного віку, як складова розумового, залежить не лише від змісту навчання, а й від форм, методів та засобів подачі нового навчального матеріалу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Збагаченню змісту та методів навчання дітей дошкільного віку елементів математики сприяють наукові розвідки сучасних дослідників Н. Баглаєвої, Л. Зайцевої, Т. Степанової, О. Фунтікової, К. Щербакової та ін.

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження проблеми формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Оволодіння дитиною дошкільного віку математичними знаннями, як стверджує Л. Зайцева, є складною, комплексною характеристикою математичного розвитку дитини: формування елементарних математичних знань та вміння застосовувати їх у практичній діяльності [6].

За твердженнями сучасних дослідників О. Гришко та Л. Клеваки, формування елементарних математичних уявлень є могутнім засобом інтелектуального розвитку дитини дошкільного віку, її пізнавальних і творчих здібностей; це цілеспрямований, організований процес передачі та засвоєння математичних знань, умінь і навичок, способів розумової діяльності, позитивно прийнятих в емоційному плані й усвідомлених суб'єктом у розвитку освітньо-виховного процесу, який закладає основу майбутніх математичних здібностей [5, 97].

Зміст навчання математики (обсяг і характер знань, умінь і навичок, якими повинні оволодіти діти в процесі організації різних видів діяльності), відображений у варіативних програмах навчання, виховання та розвитку дітей дошкільного віку.

Формами організації навчання дітей дошкільного віку математики є індивідуальні, колективні та диференційовані. Дослідники в різні періоди на перший план ставили колективну (Г. Леушина, О. Усова) або індивідуальну (Н. Баглаєва, М. Монтессорі) форму навчання. На сучасному етапі найбільш раціональним та ефективним є поєднання різних форм організації початкової діяльності.

Н. Баглаєва, досліджуючи індивідуально-диференційований підхід до формування математичних уявлень у дітей шостого року життя, здійснила теоретичне обґрунтування комплексного підходу до математичного розвитку дошкільників. На її думку, освітній процес слід будувати на діагностичній основі та різних рівнях складності, у результаті чого в дітей дошкільного віку формуються елементарні математичні уявлення [2].

Т. Степанова вважає індивідуалізацію навчання ефективним засобом формування математичних уявлень у дітей старшого дошкільного віку. Вона дослідила, що створення системи навчання з урахування рівнів індивідуального розвитку дошкільників дозволяє поліпшити їх розумовий розвиток. Для цього використовується метод випереджувального навчання та комп'ютерні ігри [11].

Особливу наукову цінність на сучасному етапі має введення дошкільників у світ логіко-математичних уявлень із використанням різноманітних засобів – моделей, схем, схематичних малюнків і зображень.

Метод навчання – взаємопов'язана діяльність педагога та дітей, що спрямована на засвоєння нових знань, набуття умінь і навичок, виховання та загальний розвиток малюків. Існують різні класифікації методів навчання:

- загальні та спеціальні;

- готових знань; дослідницький; застосування знань на практиці; творчої діяльності; закріплення знань, умінь і навичок; перевірки й оцінювання знань, умінь і навичок;
- пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; проблемного виконання; частково-пошуковий; дослідницький;
- інструктивно-практичний метод викладання і продуктивно-практичний метод учіння; пояснювально-спонукальний метод викладання і частково-пошуковий метод учіння; спонукальний метод навчання і пошуковий метод учіння тощо.

Найбільш поширеною є класифікація Ю.Бабанського:

- 1) методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:
 - за джерелом передачі навчальної інформації включає в себе: словесні методи (розповідь-пояснення, бесіда, лекція), наочні методи (ілюстрація, демонстрація) та практичні методи;
 - за логікою передачі та сприймання навчальної інформації: індуктивні та дедуктивні методи;
 - за ступенем самостійного мислення дітей у процесі оволодіння знаннями, формуванням умінь і навичок: репродуктивні, творчі та проблемно-пошукові методи;
 - за ступенем керівництва навчальною роботою: навчальна робота під керівництвом педагога – самостійна діяльність у дошкільному навчальному закладі; самостійна діяльність дошкільників поза контролем педагога – вдома.
- 2) методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:
 - методи стимулювання інтересу до навчання: створення ситуації інтересу під час викладання матеріалу, пізнавальні ігри;
 - методи стимулювання обов'язку й відповідальності: роз'яснення мети навчального заняття; вимоги до вивчення; заохочення та покарання в навчанні.
- 3) методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності спрямовані на реалізацію принципів гуманізації, демократизації освіти, методологічну переорієнтацію процесу навчання на розвиток особистості дитини тощо.
- 4) бінарні, інтегровані (універсальні) методи – це поєднання декількох методів у єдине ціле під час організації навчання [1].

На нашу думку, у педагогічному процесі дошкільних навчальних закладів найбільш ефективним є застосування інтегрованих методів навчання. Їх використання повною мірою залежить від матеріально-технічної бази дошкільного навчального закладу та засобів навчання. У педагогічному процесі вихователі використовують дидактичні та технічні засоби навчання математики.

Г. Костюк розуміє під засобами навчання сукупність предметів, явищ, знаки (моделі), дії, а також слова, які застосовуються безпосередньо в навчально-виховному процесі й забезпечують засвоєння нових знань і розвиток розумових здібностей [7]. Погоджуючись з твердженнями Г. Костюка, що засоби навчання – невід'ємна частина навчального процесу, ми поділяємо думку К. Щербакової, яка вважає їх джерелом отримання інформації; як правило, це сукупність моделей усілякої природи. Автор поділяє засоби навчання на дві моделі:

- матеріально-предметні, або ілюстративні: фізичні, предметно-матеріальні (прямої та не прямої аналогії) і просторово-тимчасові. До них належать прилади, таблиці, діапозитиви, діафільми та ін.;
- ідеальні, або уявні: образні й логіко-математичні моделі (опис, інтерпретація, аналогія). До них належать дидактичні, навчальні, методичні посібники.

Основними функціями засобів навчання є:

- реалізація принципів наочності;
- трансформація складних абстрактних математичних понять у доступні;
- оволодіння засобами дій;
- сприяння нагромадженню почуттєвого досвіду;
- створення вихователем можливості керувати пізнавальною діяльністю дитини;
- збільшення обсягу самостійної пізнавальної діяльності дітей;
- раціоналізація та інтенсифікація процесу навчання [14, 63 – 64].

Дослідження О. Усової показали, що під час використання засобів слід урахувати двобічний характер процесу навчання дошкільників: по-перше, провідна роль дорослого – слово; по-друге, навчальний вплив має дидактичний матеріал, дидактичні ігри, навчально-ігрові завдання [12].

Вважаємо за необхідне наголосити на важливості гри для означеного процесу. Як стверджує Т. Поніманська, гра є одним із найцікавіших видів людської діяльності, провідною діяльністю дошкільника, засобом його всебічного розвитку, важливим методом виховання. Дитяча гра – це діяльність, спрямована на орієнтування в предметній і соціальній дійсності, у якій дитина відображає враження від їх пізнання. Гра як діяльність притаманна передусім молодому організму, що зумовлене потребою дитини у виявленні активності. Тому в дитячому віці гра є нормою. Вона поєднує в собі як загальні для будь-якої соціальної діяльності ознаки (цілеспрямованість, усвідомленість, активна участь), так і специфічні (свобода і самостійність, самоорганізація, наявність творчої основи, почуття радості й задоволення) [10].

Поряд з дидактичними іграми розрізняють навчальні ігри – це ігри, спеціально розроблені таким чином, щоб формувати не тільки елементарні математичні уявлення, але й певні, заздалегідь спроектовані логічні

структури мислення і розумової дії, необхідні для засвоєння в подальшому математичних знань та їх використання в процесі розв'язку різного роду задач. Навчальна функція цих ігор породжує особливості, що відрізняють їх від дидактичних ігор, які використовуються тільки для закріплення того, що вже засвоєно за допомогою інших методів [13].

Гра поєднує в собі всі засоби навчання і спрямована на всебічний розвиток дошкільника. Отже, комплексним поєднанням різних засобів навчання дітей старшого дошкільного віку є навчання у грі, де закріплюються та поглиблюються всі набуті на заняттях знання та вміння.

Особливе місце в педагогічному процесі серед різних засобів навчання дошкільників відіграють технічні засоби навчання – обладнання й апаратура, що застосовуються в навчальному процесі з метою підвищення його ефективності. Технічні пристрої навчання – пристосування, апарати, пристрої, стенди, моделі, машини або комплекси призначенні для пред'явлення дидактичних матеріалів.

Технічні засоби навчання розрізняють: за особливостями використовуваного матеріалу (словесний, образотворчий, конкретні мовні одиниці та схематичний показ); за видом сприйняття (зорові, слухові, наочно-слухові, аудіо, візуальні та аудіовізуальні); за способом передачі матеріалу (за допомогою технічної апаратури чи без неї – традиційним способом; в статичі чи динаміці; готові таблиці та матеріали для їх складання; картини, моделі, кінокадри, плівки); за організаційними формами роботи з ними (фронтальна – на основі демонстраційних засобів та індивідуальна – на основі розданого учням образотворчого матеріалу).

Існують інші класифікації технічних засобів навчання, зокрема Т. Назарової, Е. Полат: за функціональним призначенням; за принципом роботи; за характером дії на органи чуття; за ступенем автоматизації [8].

За способами впливу технічних навчальних засобів на дітей виділяють три групи: візуальні (зорові), аудіальні (звукові), аудіовізуальні (звукозорові) [3].

Найбільш широкою є класифікація технічних засобів навчання Н. Волкової:

- екранні засоби: транспаранти; діапозитиви та діафільми; дидактичні матеріали для епіпроекції.
- моделі, муляжі;
- друковані засоби: таблиці, демонстраційні картки, картини, роздавальний образотворчий матеріал;
- засоби слухової наочності: компакт-диски й аудіокасети;
- наочно-слухові (аудіовізуальні): діафільми зі звуковим супроводом, кінофільми та кінофрагменти;
- комп'ютер.

Зокрема, згідно з дослідженнями автора, комп'ютер є засобом навчання, який покликаний підвищити можливості виявлення та розвитку здібностей дитини за рахунок поінформованості. Його використання в педагогічному процесі відбувається за багатьма напрямками: як засіб індивідуалізації навчання; як джерело інформації; як засіб діагностики знань; як засіб творчої діяльності дитини; текстовий редактор, графічний редактор та музичний редактори; як засіб заохочення до навчання в ігровій формі; як засіб допомоги дітям із дефектами фізичного й розумового розвитку [4].

Перевагами комп'ютера над іншими технічними засобами є поліфункціональність, можливість настройки на різні методи й алгоритми навчання, а також індивідуальної реакції на дії кожної дитини, допомога їй у будь-яку хвилину, не заважаючи роботі інших. Він використовується для оптимізації навчального процесу, доповнюючи традиційні технічні засоби навчання, такі як крейда, дошка, олівець, зошит, ножиці тощо.

Комп'ютер є ефективним засобом навчання, що полегшує засвоєння знань, робить процес навчання живим і цікавим, відкриває нові можливості для забезпечення навчально-виховного процесу дошкільного навчального закладу наочними засобами. Завдяки цьому знання дітей постійно поглиблюються, вони дізнаються про нові властивості понять, їх використання у житті людей. Нові знання лише уточнюють ту інформацію, що вони вже знають: у жодному випадку нові знання не перекреслюють ті, що вже є у дитини. Таким чином, у дітей поступово формуються нові знання відповідно до їхніх потреб і готовності до сприйняття, не лякаючи незрозумілими визначеннями. У подальшому, навчаючись у школі, вони можуть спиратися вже на знайомий матеріал і швидше опанувати нові поняття [9, 30].

Можливостями використання комп'ютера для формування елементарних математичних уявлень у дошкільників є: комп'ютерні навчальні ігри, демонстрація презентацій та зображень (фото, малюнків), звуків та мелодій, які слід полічити тощо.

Висновки. Виявлено, що для формування елементарних математичних уявлень у дошкільників педагоги використовують різноманітні методи: словесні (бесіди, розповіді вихователя і дітей, слухання казок тощо), наочні (спостереження, споглядання фото, картин; демонстрація діапозитивів, діа-, кіно- та мультфільмів); практичні (різного роду вправи, ігри тощо). Засоби навчання допомагають реалізувати означені методи. Зокрема, комп'ютер у дошкільному навчальному закладі є одним із інструментів навчання дошкільників, який поєднує функції більшості технічних засобів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бабанский Ю. К. Система способов оптимизации обучения / М. Ю. Бабанский // Избранные педагогические труды. – М. : Педагогика, 1989. – С. 273 – 275.
2. Багласва Н. І. Сучасні підходи до логіко-математичного розвитку дошкільнят / Н. І. Багласва // Дошкільне виховання. – 1999. – № 7. – С. 3 – 4.

3. Белкин Е. Л. Технические средства обучения / Е. Л. Белкин, В. В. Карпов, П. И. Харанаш. – Ярославль, 1977. – 111 с.
4. Волкова Н. П. Педагогіка / Н. П. Волкова. – К. : Видавничий центр “Академія”, 2001. – 576 с.
5. Гришко О. Інтелектуальний розвиток старших дошкільників у процесі формування математичних уявлень / О. Гришко, Л. Клевака // Імідж сучасного педагога: наук.-практ. освітньо-популярний журнал. – Полтава : ТОВ “АСМІ”, 2010. – №6 – 7 (105 – 106). – С. 97 – 100.
6. Зайцева Л. Елементарна математична компетентність / Л. Зайцева // Дошкільне виховання. – 2004. – № 7. – С. 24 – 25.
7. Костюк Г. С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості / Г. С. Костюк; під ред. Л. М. Проколієнко. – К. : Радянська школа, 1989. – 606 с.
8. Назарова Т. С. Средства обучения: технология создания и использования / Т. С. Назарова, Е. С. Полат. – М. : Изд-во УРАО, 1998. – 204 с.
9. Науменко Т. І. Пропедевтика інформаційної грамотності дітей від 2 до 6 років / Т. І. Науменко, І. Б. Стеценко // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: [зб. наук. праць: наук. зап. Рівнен. держ. гумані. у-ту]. – Рівне : РДГУ, 2011. – Вип. 2 (45). – С. 27 – 30.
10. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка: [навч. посіб. для студентів вищ. навч. закладів] / Т. І. Поніманська. – К. : Академвидав, 2004. – 456 с.
11. Степанова Т. М. Індивідуалізація і диференціація навчання дітей дошкільного віку математики: [монографія] / Т. М. Степанова. – Миколаїв : Іліон, 2006. – 183 с.
12. Усова А. П. Роль игры в воспитании детей / А. П. Усова. – М. : Просвещение, 1976. – 96 с.
13. Формирование элементарных математических представлений у дошкольников / Под ред. А. А. Столяра. – М. : Просвещение, 1988. – 303 с.
14. Щербакова К. Й. Методика формування елементів математики в дошкільників: [навч. посібник]. – К. : Вид-во Європейського ун-ту, 2011. – 262 с.

Резюме. В статті здійснено аналіз досліджень по проблемі формування елементарних математических представлень у дітей дошкільного віку. Виділено засоби та методи навчання дошкільників математики.

Ключевые слова: *ребенок дошкольного возраста, дошкольное образовательное учреждение, математика, математические представления, средства, методы.*

The summary. *In the article the analysis of researches is carried out on issue of forming of elementary mathematical presentations for the children of preschool age. Provided funds and methods of studies of under-fives of mathematics.*

Keywords: *child of preschool age, preschool educational establishment, mathematics, mathematical presentations, facilities, methods*

Одержано редакцією 22.08.2012 р.

УДК: 378. 14: 373. 211. 24

О. І. ПАДАЛКА

РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНИХ МОТИВІВ У МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ПРІОРИТЕТНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ЦІННОСТЕЙ

Резюме. У статті виділено та проаналізовано етапи формування педагогічних цінностей у майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. Проаналізовано мотиваційний компонент педагогічних цінностей у майбутніх вихователів.

Ключові слова: *пріоритетні педагогічні цінності, професійний мотив, інтерес до професійної діяльності.*

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку українського суспільства актуалізував проблему виховного потенціалу освіти, висуваючи проблеми виховання і самовиховання особистості як пріоритетний напрям духовного оновлення. Забезпечення впровадження в освітній процес цінностей розвитку особистості, створення умов для її самореалізації обґрунтовано як стратегічну мету освітянської діяльності в працях В. Кременя [2].

Актуальність оновлення державного стандарту дошкільної освіти визначається соціальною затребуваністю підвищення якості освіти. Дошкільні заклади потребують висококваліфікованих спеціалістів педагогічної справи. Бакалавр чи спеціаліст спеціальності «Дошкільна освіта» повинен у житті керуватися високоморальними нормами та цінностями, передавати і розповсюджувати своє світобачення.

За роки становлення національної держави українське суспільство намагається сформувати нові цінності через переосмислення старих. Сьогодні ми спостерігаємо постійне зростання інтересу, особливо у студентства, не тільки отримати диплом про вищу освіту та здобути знання, які сприяють зростанню матеріального добробуту людини, а й знайти місце моральних, матеріальних та духовних цінностей в їхньому житті. У таких умовах особливо актуальною стає проблема формування у студентів пріоритетних педагогічних цінностей, які

ЗМІСТ

<i>Алеко О. А.</i> Формування первинного соціального досвіду дитини в родині як педагогічна проблема.	3
<i>Анципирович О. Н.</i> Теоретические и практические аспекты проблемы проектирования средств обучения в музыкальном воспитании детей дошкольного возраста.	6
<i>Безносок О. О., Плахотнік О. В.</i> Науково-методичні засади екологічної освіти і виховання учнів початкової школи.	10
<i>Бондаренко Н. Б., Ляшова Н. М.</i> Особливості організації підготовки майбутніх педагогів до роботи в умовах наступності дошкільного закладу та початкової школи.	13
<i>Войтович О. В.</i> Емоційна культура вихователя як умова ефективної педагогічної діяльності.	17
<i>Врочинська Л. І.</i> Дослідження стану роботи педагогів ДНЗ з виховання гуманної поведінки дітей старшого дошкільного віку.	21
<i>Гаврілова Л. Г.</i> Використання мультимедійних навчально-розвивальних засобів у музично-естетичному вихованні дошкільників.	25
<i>Гецько С. І.</i> Компетентність батьків як умова успішного виховання особливої дитини.	29
<i>Глінчук Ю. О.</i> Використання мультфільму як дидактичного засобу при формуванні елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку.	32
<i>Горбатова Е. В.</i> Развитие изобразительного творчества старших дошкольников в условиях интеграции содержания дошкольного образования.	36
<i>Горопаха Н. М.</i> Компетентнісний підхід у екологічній освіті дітей дошкільного віку.	39
<i>Дичківська І. М.</i> Поліцентрична сутність мотивації до інноваційної педагогічної діяльності.	43
<i>Доманюк О. М.</i> Організаційно-методичні засади співпраці педагогів і батьків у становленні соціального досвіду дошкільників.	48
<i>Дубинина Д. Н.</i> Формирование коммуникативных умений у детей старшего дошкольного возраста.	52
<i>Зайцева Л. І.</i> Педагогічні умови формування у старших дошкільників знань про об'єкти природно-предметного довкілля.	56
<i>Золотарева Е. К.</i> Системная модель инновационного куррикулума для начальной ступени образования.	60
<i>Кирста Н. Р.</i> Психологічний контекст професійно-орієнтованих дисциплін за фахом «Дошкільне виховання».	66
<i>Ковалев В. Н.</i> Формирование когнитивной конфликтологической компетенции у студентов психологического факультета.	68
<i>Ковшар О. В.</i> Забезпечення готовності до навчання та наступності в контексті організації передшкільної освіти.	71
<i>Козлюк О. А.</i> Інтегрований підхід до проблеми дитинства.	74
<i>Комарова І. А., Спирин С. В.</i> Игровые основы радиационной безопасности дошкольников.	79
<i>Кондратець І. В.</i> Рефлексія як структурний компонент структури готовності педагога до інноваційної діяльності.	83
<i>Кононко О. Л.</i> Психологічні аспекти впровадження компетентнісного підходу в підготовку фахівців із дошкільної освіти.	86
<i>Косарева Г. М.</i> Клінічні прояви, ознаки та симптоми раннього дитячого аутизму.	90
<i>Косарева О. І.</i> Особливості застосування казкотерапії при подоланні емоційних проблем у дітей.	94
<i>Кравцова Е. Е.</i> Общение и деятельность: теоретико-прикладной аспект.	98
<i>Лазарович Н. Б.</i> Наступність у розвитку обдарованості дітей старшого дошкільного і молодшого шкільного віку.	99
<i>Луценко І. О.</i> Підготовка майбутніх вихователів до формування комунікативно-мовленнєвої діяльності дітей у контексті системно-цілісного підходу.	103
<i>Малашенко М. А.</i> Развитие творческих способностей дошкольников в процессе обучения ручному ткачеству.	106
<i>Маліновська Н. В.</i> Підготовка майбутніх вихователів до формування мотивації навчально-мовленнєвої діяльності старших дошкільників.	110
<i>Маркотенко Т. С.</i> Фразеологізми як засіб формування національних цінностей у студентів.	113
<i>Марчук Г. В.</i> Соціальний досвід як основа соціальної компетентності дошкільників.	117
<i>Мельникова М. С.</i> Становление дошкольника как субъекта двигательной деятельности.	120
<i>Міхєєва О. І.</i> Педагогічні умови розвитку здібності до вирішування у дітей старшого дошкільного віку.	124
<i>Нечай С. П.</i> Музичний фольклор як домінуючий тип художнього сприйняття світу в період дитинства.	128
<i>Одерій Л. Є., Роздимаха А. І.</i> Особливості використання мистецтвознавчої оповіді в мовленнєвому розвитку дітей дошкільного віку.	131
<i>Олійник О. М.</i> Система підготовки фахівця дошкільної освіти до театральної-ігрової діяльності та професійної майстерності.	135
<i>Онищук І. А.</i> Розвиток творчого самовираження старших дошкільників у музичній діяльності.	138

Павлов Ю. О. Методологічні підходи до організації профілактичної роботи зі студентською молоддю у формуванні здорового способу життя, упередженні ВІЛ/СНІДу.	142
Павлюк Т. О. Засоби та методи формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку.	146
Падалка О. І. Розвиток професійних мотивів у майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів у процесі формування пріоритетних педагогічних цінностей.	149
Пашико В. Л. Метафора как средство освоения культуры детьми дошкольного возраста.	153
Плахотнік О. В. Формування дружніх взаємин у дітей дошкільного віку.	156
Поніманська Т. І. Підготовка студентів до гуманістичного виховання дітей старшого дошкільного віку: стан та проблеми.	162
Рего Г. І. Передумови формування методики роботи в інституціях дошкільного виховання Закарпаття (кінця ХІХ – початку ХХ ст.).	166
Руденко Ю. А. Компетентнісний підхід до розвитку увиразнення мовлення майбутніх вихователів.	170
Савченко М. В. Педагогічні умови виховання самостійності дітей дошкільного віку в ігровій діяльності.	173
Садова Т. А. Організація пізнавальної діяльності студентів у сучасному ВНЗ: теоретичний аспект.	176
Семенова Н. І. Формування здорової особистості у процесі взаємодії дошкільного навчального закладу і сім'ї.	180
Сидельникова О. Д. Виховання ціннісного самоставлення у дітей дошкільного віку.	184
Синельников В. Б., Данилова Н. И. К вопросу о присвоении универсальных категорий человеческого мышления в дошкольном возрасте.	188
Старжинская Н.С., Тукач В.П. Современные тенденции дошкольного образования в Республике Беларусь.	190
Степанова О. І. Мовленнєва ситуація в системі з розвитку усного монологічного мовлення дошкільників.	193
Стреха Е. А. Проблема преемственности в экологическом образовании детей старшего дошкольного и младшего школьного возраста.	196
Сузанская Т. Н. «Детский текст»: к вопросу об историко-литературных основах курса детской литературы.	199
Трусова О.Л. Веб-квест як інноваційна інформаційно-комунікаційна технологія вищої школи підготовки майбутніх вихователів.	205
Фасолько Т. С. Теоретичні підходи до проблеми формування асертивної поведінки у дітей дошкільного віку.	208
Шебеко В. Н. Влияние средств физической культуры на развитие личности ребенка.	211
Шелестова Л. В. Формування картини світу дошкільників: проблеми теорії й практики.	215
Яблонська Т. М. Взаємодія викладача та студентів у педагогічній підготовці, побудованій на принципі рольової перспективи.	220
Янциур Л. А. Художня освіта майбутніх вихователів як основа керівництва образотворчою діяльністю дошкільників.	224
Демень П. Можливості використання методу проектів у румунських дошкільних закладах.	227
Жебровська Т. Зустрічі і навчальні діалоги з мистецтвом, або про мистецтво, близьке дітям.	232
Телекі Ю. Минуле та сучасність дошкільних закладів Угорщини.	235
Відомості про авторів.	238

Наукове видання

О Н О В Л Е Н Н Я З М І С Т У , Ф О Р М Т А М Е Т О Д І В Н А В Ч А Н Н Я І В И Х О В А Н Н Я В З А К Л А Д А Х О С В І Т И

Збірник наукових праць

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету

Випуск 4 (47)

Заснований у 1996 р.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації:
Серія КВ № 17490-6240 ПР від 04.02.2011 р.

Редактор збірника Козлюк О. А.
Відповідальний за підготовку збірника до видання Янцур М. С.
Літературні редактори Шевчук Т. Б., Шкарбан Т. М.
Технічний редактор Третяк О. Ю.
Комп'ютерна верстка Козлюк О. А.

Здано до набору 15.06.2012 р. Підписано до друку 31.08.2012 р.
Формат 60x84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 37,78. Обл. вид. арк. 38,26. Замовлення № 128/1. Наклад 120.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 39
Рівненський державний гуманітарний університет,
кафедра технологічної і графічної освіти та профорієнтації (к. 98, тел. 22-11-18)
Електронна адреса E-mail: ppitp@ukr.net

Віддруковано засобами оперативної поліграфії ПП Самборський І.О.,
33028 м. Рівне, вул. Толстого, 3, тел. 22-41-20

О – 59 **Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск 4 (47). — Рівне: РДГУ, 2012. — 242 с.**

ISBN 966 — 7281 — 09 — 06.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем підготовки педагогічних кадрів для дошкільної освіти за матеріалами доповідей міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми підготовки педагогічних кадрів для дошкільної освіти», проведеної Рівненським державним гуманітарним університетом спільно з Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України, Кременецьким обласним гуманітарно-педагогічним інститутом імені Тараса Шевченка, Педагогічним університетом імені комісії народної освіти (Краків, Польща), Інститутом психології імені Л. С. Виготського Російського державного гуманітарного університету (Москва, Росія), Білоруським педагогічним університетом імені Максима Танка (Мінськ, Білорусь), Бельцьким державним педагогічним університетом імені Алеко Руссо (Бельці, Молдова), факультетом дошкільного виховання та освіти дорослих Дебреценського університету (Гайдубесермень, Угорщина).

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників дошкільних і загальноосвітніх навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

УДК: 37: 371: 372: 373: 374: 376: 378: 379

ББК 74.20